

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترت

دوشنبه ۷ آبان ۱۴۰۳ • ۲۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۶ • ۲۸ اکتبر ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۹۶۰ • ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۱:۴۸ • اذان مغرب ۱۷:۲۲ • اذان صبح فردا ۴:۵۹ • طلوع آفتاب ۶:۲۴

www.sharghdaily.com

aparatt:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

برداشت آب در مرودشت را متوقف کنید

مهدی زارع

به درستی ابداع نشده بود و مقامات، شکاف‌ها را از طریق زمین که از جاهای دیگر با کامیون‌ها منتقل می‌شد، پر کردند. تخت جمشید که در آب‌وهوای خشک قرار دارد، در طول ۲۰۰۰ سال توسط نیرومندان مختلف هخامنشی روی زمینی که عمدتا از سنگ آهک تشکیل شده بود، ساخته شده که نسبتا به راحتی در معرض فرسایش بادی قرار می‌گرفت. خشک‌سالی‌های سال‌های اخیر، این منطقه را برای کشاورزی نامناسب کرده است.
باین‌حال، در روستاهای نزدیک تخت جمشید، آب در مزارع سنتی برنج به‌طور فزاینده‌ای هدر می‌رفت. این به فرونشست زمین حتی شدیدتر کمک می‌کند. مقامات درباره اثرات مخرب فعالیت‌ها در این سایت هشدار داده‌اند، اما کشاورزی بدون مانع ادامه یافته است.
دشت مرودشت محل فرونشست زمین درخور توجهی بوده که روند عمومی آن استان را نیز درگیر کرده است. استان فارس یکی از بیشترین افت‌های سطح آب در بین استان‌های ایران دارد و این موضوع موجب شده دشت‌های استان در معرض شکاف و فروچاله قرار بگیرند. در سال‌های اخیر، استفاده بی‌رویه از آب زیرزمینی عامل اصلی خشک‌شدن دشت در پروژه درختکاری در نزدیکی تخت جمشید بوده است. این موضوع نیازمند اقدامات جدی مسئولان در سطح استانی و کشوری است.
در بخش شمالی دشت مرودشت، در حاشیه کوه رحمت، از حدود یک دهه قبل به تدریج شکاف‌های بزرگی ظاهر شده است که تا نقش رستم ادامه دارد. نقش رستم، محوطه باستانی و گورستانی است در حدود ۱۳کیلومتری شمال غربی تخت جمشید که مجموعه‌ای از نقش‌برجسته‌های صخره‌ای ایران باستان بر روی کوه تراشیده شده‌اند. شکاف‌هایی در روستای شول در حوالی مرودشت با وسع‌ترین شکاف‌ها در نزدیکی مجموعه تاریخی کشف

اقتصادخوانی

باید به هر قیمتی مسکن بسازیم

۲۲ساله ساخت مسکن در کشور دارد. مدنی دوره‌های ساخت مسکن در کشور را به سه بازه تاریخی ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۲، ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ و ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۲ تقسیم کرد و گفت: «در دوره اول، تعداد واحدهای مسکونی تکمیل‌شده توسط بخش خصوصی روندی صعودی داشته‌ و از ۳۷۰ هزار واحد به ۸۳۴ هزار واحد رسید. این روند از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۳۹۵ نزولی شد و تعداد واحدهای مسکونی تکمیل‌شده توسط بخش خصوصی به ۳۸۲ هزار واحد رسید و از سال ۱۳۹۵ به بعد روی رقم حدود ۴۰۰ هزار واحد در سال ثابت ماند که این وضعیت کشور را با یک عقب‌ماندگی در حوزه مسکن مواجه کرد». اما نکته مهمی که در اجرای این ایده باید مرکز توجه قرار گیرد، ماجرای هزینه ساخت و قیمت زمین است. او درباره متوسط قیمت ساخت هر مترمربع واحد مسکونی شهری در کشور گفت: «صرف‌نظر از هزینه زمین، متوسط ساخت هر مترمربع واحد مسکونی نرمال شهری (تا پنج طبقه) در انتهای سال ۱۴۰۲ حدود ۱۲ میلیون تومان، در ساختمان شش تا ۱۲ طبقه حدود ۱۵.۵میلیون تومان و از ۱۳ تا ۲۰ طبقه هم این عدد به حدود ۱۸ میلیون تومان در هر مترمربع رسید».

مدنی در ادامه با بیان اینکه این آمار و ارقام، اهمیت مدیریت عرضه و تقاضا در بازار مسکن را گوشزد کرد و گفت: «مدیریت تقاضای این بازار ممکن است با مالیات بر خرید خانه دوم، سوم و… و مدیریت عرضه هم با ارائه مشوق‌های مالیاتی و تسهیلاتی برای انبوه‌سازان صورت بگیرد. اما مسئله اینجاست که بازار مسکن با بازارهایی همچون ارز و طلا متفاوت است و دولت و مجلس باید با شیوه‌ای متفاوت به مدیریت عرضه و تقاضای آن

یکی از مسائلی که خانواده‌ها در تهران و برخی شهرهای بزرگ با آن روبرو هستند، مسکن و نحوه اسکان است. قیمت بالای اجاره‌به‌ه و خرید خانه سبب شده داشتن خانه از آرزوهای باشد.

در این میان، برخی کارشناسان تحلیل‌های متفاوتی ارائه داده‌اند. رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند معتقد است: «ساخت مسکن به هر شکل و برای هرگونه تقاضا به سود اقتصاد کشور است. این صنعت قادر است حجم زیادی از نقدینگی سرگردان در بازارهای مختلف را به خود جذب کرده و اثر ترومی آن را از بین ببرد». سیدطه‌حسین مدنی با اشاره به اهمیت مدیریت عرضه و تقاضا در حوزه ساخت‌وساز برای ایجاد توازن در اقتصاد مسکن، گفت: «پیش از ورود به موضوع مدیریت عرضه و تقاضا در اقتصاد مسکن، بد نیست نگاهی به آمار تورم و ساخت مسکن در سال‌های اخیر داشته باشیم. بررسی آمارهای سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ از تورم تقریبا هزارو ۶۰۰ درصدی مصالح ساختمانی و افزایش قیمت هزارو ۸۰۰ درصدی در قیمت متوسط هر مترمربع ساختمان در شهرهای بزرگ حکایت دارد. در این بازه ۱۰ساله، شهر یزد با حدود سه‌هزارو ۵۰۰ درصد رشد بیشترین تورم ۱۰ساله قیمت هر مترمربع آپارتمان را تجربه کرده است. بخشی از این تورم مربوط به سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۲ است و در این پنج سال مصالح هزار درصد و قیمت متوسط هر مترمربع ساختمان در شهرهای بزرگ بیش از ۸۰۰ درصد رشد کرد. در این بازه زمانی، کرج و سمنان با حدود هزار درصد رشد با بیشترین تورم مواجه بودند».

این کارشناس در بخش دیگری از گفت‌وگوی خود مروری بر وضعیت

المپیک فناوری در روزهای اول تا هفتم آبان ۱۴۰۳ در منطقه بین‌المللی نوآوری ایران در حال برگزاری است. این رویداد بستری برای رقابت افراد در حوزه‌های مختلف فنی است که برای اولین بار در شش رشته اصلی شامل هوش مصنوعی، برنامه‌نویسی، امنیت سایبری، رباتیک، راه‌تای جنگجو و پهپاد برگزار می‌شود. عکس: مرتضی زنگنه، ایستا

پیشخوان

راه‌گمشده روشنگری در ایران

در جامعه‌شناسی سیاسی ایران رابطه دولت و ملت همواره در عرصه سیاسی مورد بررسی قرار گرفته و کمتر به نقش اندیشه و اندیشمندان در تحکیم ارتباط مابانی دولت-ملت در راهبری سیاست‌مداران پرداخته شده است. کتاب «راه گمشده روشنگری» به چگونگی ورود مدرنیته به ایران اشاره کرده است. دکتر «عبدالرسول خلیلی»، نویسنده کتاب، با بیش از دو دهه مطالعه و تدقیق در موضوع روح روشنگری، بررسی مابانی عصر روشنگری را به‌منابه یکی از پیشروترین مراحل تاریخ انسانی در تمدن‌های مختلف بشری یافته است. آن‌چنان‌که «تروتان تودورف»، فیلسوف و نشانه‌شناس فرانسوی توانسته ساخت‌مایه‌های این دیدگاه را در دوره‌های گوناگون و در همه تمدن‌های بزرگ جهان بیابد. نشانه‌هایی از روح روشنگری را می‌توان در سده‌های پیش از میلاد در منشور حقوق بشر کوروش کبیر و کتیبه داریوش بزرگ در نقش‌رستم یافت. نشانه‌ها و علائم روشنگری نیز نزد اندیشه‌ورزان آزاد اسلامی در سده‌های هشتم تا دهم میلادی یافت شده است. بر این اساس، نویسنده به دنبال ارائه راه گمشده روشنگری، از کران تا کران مدرنیت در ایران معاصر است و امیدوار است

در کتاب بتواند با رمزگشایی زمینه‌های تأثیرگذار روح روشنگری، چگونگی جهان‌روابودن آن را در پیشسرد مابانی سیاست‌هویت خویش در جامعه ایران روشن ساخته و ارزش‌های بدیلی را برای دست‌یافتن به روشنگری حقیقی برپایه معرفت چند بنیاد مطرح کند. معرفتی که می‌تواند به کمک داناتی و بصیرت، جامعه ایرانی را از بوغ بندگی، بی‌نوابی و خسران برهاند و سبب شود انسان‌ها با احساس مسئولیت، نهنتها اراده بهبود سرنوشت خویش، بلکه اراده بهبود سرنوشت نوع انسان را نیز در خود به وجود آورند. در این کتاب، با تحلیل و بررسی نقش تاریخی روشنگری غربی و اهمیت اندیشه‌های ایمانوئل کانت و گئورگ ویلهلم فریدریش هگل در پیشبرد اندیشه روشنگری غربی، کوشش شده تفاوت‌ها و نقدهای وارده بر این افکار و اندیشه‌ها را در مقایسه با جهان اندیشه ایرانی و اسلامی مورد بررسی قرار دهد. جلد دوم و سوم این کتاب به نام‌های «چگونه ایرانیان را هوشیار کنیم؛ بازشناسی جریان روشنگرفی در ایران»، و «چگونه روشنفکران را هوشیار کنیم؛ جامعه‌مدنی و توسعه سیاسی در ایران» به مصداق‌های روح روشنگری پرداخته است. امید است راه گمشده روشنگری بتواند به ایفای نقش تقویت مباحثه عمومی به منزله سازوکاری مهم برای انجام هرگونه تغییر اجتماعی، فرهنگی و پیشرفت‌های اقتصادی در جامعه منجر شود تا نتایج این آثار با قرارگرفتن در معرض سنجش و نقدی موشکافانه همگانی به ثمر بنشیند و مردم از آن سود ببرند و این‌س جز از طریق نقد و انتقاد سازنده تاریخی و به‌ویژه اندیشه نوگرایی، میسر نمی‌شود. خواندن این کتاب

را که به‌تازگی از سوی انتشارات چاپخش در ۸۰۰ صفحه در قطع جیبزیری با نمونه‌خوانی «دلیل‌ه رحیمی آشتیانی» و طراحی جلد «فرانک محجوب» با حروفچینی و صفحه‌آرایی «طاهره ششامائیان» عرضه شده است، به همه دانش‌پژوهان، دختران و پسران بر مطالعه ایران توصیه می‌کنیم.

پیشنهادخوانی

فلسفه‌خارج از دانشگاه

پلتفرم اجوک/ایت در ادامه نشست‌های پاییز ۱۴۰۳ خود نشست‌ی با عنوان «فلسفه خارج از دانشگاه» را با سخنرانی مراد فرهادپور برگزار می‌کند. فرهادپور در این نشست ضمن بازخوانی انتقادی آموزش فلسفه در محیط دانشگاهی ایران و جهان، به تبیین مدلی جایگزین فارغ از چارچوب‌های دانشگاهی برای آموزش فلسفه خواهد پرداخت. این نشست روز سه‌شنبه ۸ آبان ساعت ۱۷ در محخد دانش، خیابان نبش خیابان فیروزبخش، طبقه هشتم برگزار خواهد شد. ورود به این جلسه برای همه علاقه‌مندان آزاد و رایگان است. علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر و شرکت در این نشست می‌توانند به وب‌سایت avaplatt.com/8platt مراجعه کنند.

شده است. طی دو سال ۱۴۰۱-۱۴۰۳ فرونشست زمین شایان توجهی به میزان ۲۱ سانتی‌متر را تجربه کرده و همچنین در معرض شکاف‌های عمیق زمین‌شناختی است که خطرانی را برای این محوطه‌های تاریخی مهم ایجاد می‌کند. زیرساخت اصلی بناهای هخامنشی روی سنگ بستر مستحکم قرار دارد و بنابراین مستقیما تحت اثر فرونشست خاک قرار نمی‌گیرد. بخش‌هایی که روی پی‌های خاکی قرار گرفته‌اند، به دلیل فرونشست و شکاف‌های ناشی از آن، به‌طور فزاینده‌ای آسیب‌پذیر می‌شوند. دشت مرودشت فرونشست محسوسی به‌ویژه در نزدیکی نواحی که عمدتا سازه‌های باستانی هخامنشی در آن قرار دارند، تجربه کرده است. این پدیده در مناطق نزدیک به مناطق کوهستانی کمتر می‌شود. ترک‌هایی در محل تلاقی سنگ بستر و خاک ایجاد می‌شود که یکپارچگی ساختاری محوطه‌هایی مانند تخت جمشید و نقش رستم را به خطر می‌اندازد. عامل مهم مؤثر در تشدید فرونشست، کشاورزی است؛ به‌ویژه در دشت‌هایی که به دلیل نبود رودخانه‌های مجاور، از آب‌های زیرزمینی برای آبیاری برداشت می‌شود. برداشت بیش از حد از آب‌های زیرزمینی در دشت‌های محدود که حفر چاه‌های جدید به دلیل کاهش سطح آب‌های زیرزمینی ممنوع است، وضعیت را تشدید می‌کند.

راهکارهای مهندسی کوتاه‌مدت مانند تزریق سیمان در شکاف‌ها یا انحراف آب از این مناطق، صرفا اصلاحات موقتی است. تعادل آبی در دشت مرودشت برای جلوگیری از فرونشست بیشتر با اطمینان از اینکه میزان برداشت آب از میزان طبیعی پرشدن بیشتر نشود، حیاتی است. ۲۱ تا ۲۵ سانتی‌متر فرونشست در حداقل سال‌های ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۳ تجربه شده و این در حالی است که در دهه ۱۳۹۲-۱۴۰۲ نشست کلی حدود صد سانتی‌متر برآورد شده است. این موضوع نشان از سرعت فرونشست زمین در این پهنه در سال‌های اخیر دارد. بستر زیرین بنای باستانی نقش رستم، ناپایدار است و تشدید فرونشست در این پهنه نیز گزارش شده است.

برای حل مؤثر فرونشست زمین باید از فعالیت کشاورزی -به شیوه‌ای که تاکنون مرسوم بوده- و برداشت آب زیرزمینی پیرامون محوطه‌های باستانی جلوگیری شود.

آکادمی

برای روز جهانی سکنه مغزی

نیاز به همدلی و تبادل ارتباطات

بابک زمانی

نورولوژیست

جته‌ای کوچک و رنجور دارد. سکنه مغزی و ضعف نیمه چپ نتوانسته بر مشاعر او تأثیر بگذارد. آن هدیه آسمانی، آلزایمر هم گویا از او دریغ شده. بنابراین «آقای دکتر خیلی می‌ترسه، اضطراب داره، با کوچک‌ترین صدایی می‌پره، مرتب ناله می‌کنه. هیچ خبری نمی‌دید ولی خودش می‌فهمه. همش نگران بچه‌ها و نوه‌هاست. هرکدام در شهری هستند».

در سال ۶۸ وقتی من دستپاری را در بیمارستان امام شروع کردم، بخش مغز و اعصاب تازه بازگشایی شده بود. در تمام مدت جنگ بخش مغز و اعصاب تعطیل شده و به بستری‌کردن مجروحان اختصاصی یافته بود. وقتی جوانان بسیار گروه‌گروه به شهادت می‌رسند، کسی در بند بیماران و ناتوانان نخواهد بود. اولین و مهم‌ترین قربانیان جنگ‌ها بیماران و ناتوانانی هستند که در دوران صلح هم کمک و همیاری زیادی دریافت نمی‌کنند. در دوران جنگ حتی کسی نمی‌پرد سه بر سر ایشان آمد.

روز جهانی سکنه مغزی اسمسال در حالی فرارسید که کشور ما و بخشی از کشورهای منطقه در هراس از بروز جنگی دامن‌گیر به سر می‌برند. همان‌طورکه ترس از مرگ کمتر از خود مرگ نیست -اگر بیشتر نباشد- آثار این وحشت عمومی بر بیماران و ناتوانان از خود جنگ به‌هیچ‌عنوان کمتر نیست. گویی هنگام جنگ جان آدمیزاد متاعی بی‌ارزش می‌شود و رنج‌های او بی‌اهمیت جلوه می‌کنند. وقتی از جزئیات درمان سکنه مغزی سخن می‌گوییم، از معجزه ساعت اول درمان، از ضرورت آمبولانس‌های مجهز به سی‌تی اسکن، از تجهیزات بیمارستان‌ها به روش‌های درآوردن لخته، از ضرورت مراکز توان‌بخشی، از ضرورت استخدام پزشک و پرستار به تعداد کافی از…؛ طوری نگاه می‌کنند که گویی با نگاه می‌گویند: «دل خوش سیری چند؟».

اما جنگ و سلامت، دشمنان دیرین یکدیگرند. به همین دلیل است که برای مقابله با احتمال جنگ هم بهترین کار پزشکان پرداختن به سلامت است. از سلامت می‌گوییم، برای سلامت تبلیغ می‌کنیم. آخرین دستاوردهای دانش بین‌الملل در مقابله با سکنه مغزی حصاد را با صدای بلند می‌گوییم و درخواست می‌کنیم تا در میان اخبار سراسر سرخ، شکاف‌هایی سبز پدید آوریم و تردید نادریم تنها کاری است که برای دورکردن ابرهای جنگ برای کاهش اضطراب عمومی و برای مراقبت هرچه بیشتر از ناتوانانی که اخبار جنگ کمتر از خود جنگ آنها را نمی‌آزارد، انجام می‌دهیم.

شازندهمین کنگره ملی سکنه مغزی ایران که در پایان همین هفته ۹ تا ۱۱ آبان‌ماه در تهران در هتل قلب برگزار می‌شود، تجدید میثاق همه دست‌اندرکاران درمان سکنه مغزی با یکدیگر است. پزشکان، پرستاران، توان‌بخشان و پرسنل اورژانس و مهم‌تر از همه، تصمیم‌گیران و مسئولان جدید، در کنار هم به همدلی و تبادل اطلاعات می‌پردازند تا درمان سکنه مغزی با وجود همه مشکلات در کشور جایبفتد.

